

Arolygiad o Bractis Cyffredinol (Lle Rhoddwyd Rhybudd)

Canolfan Feddygol Sgiwen,
Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae
Abertawe

Dyddiad arolygu: 18 Tachwedd
2019

Dyddiad cyhoeddi: 19 Chwefror
2020

Gellir darparu'r cyhoeddiad hwn a gwybodaeth arall gan AGIC mewn fformatau neu ieithoedd amgen ar gais. Bydd oedi byr wrth i ieithoedd a fformatau eraill gael eu cynhyrchu pan ofynnir amdanynt i ddiwallu anghenion unigol. Cysylltwch â ni am gymorth.

Bydd copïau o'r holl adroddiadau, pan gânt eu cyhoeddi, ar gael ar ein gwefan neu drwy gysylltu â ni:

Yn ysgrifenedig:

Rheolwr Cyfathrebu
Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru
Llywodraeth Cymru
Parc Busnes Rhydycar
Merthyr Tudful
CF48 1UZ

Neu

Ffôn: 0300 062 8163
E-bost: hiw@gov.wales
Gwefan: www.agic.org.uk

Cynnwys

1.	Yr hyn a wnaethom	5
2.	Crynodeb o'n harolygiad	6
3.	Yr hyn a nodwyd gennym.....	8
	Ansawdd profiad y claf	9
	Darparu gofal diogel ac effeithiol	14
	Ansawdd rheolaeth ac arweinyddiaeth	18
4.	Beth nesaf?	22
5.	Sut rydym yn arolygu practisau meddygon teulu.....	23
	Atodiad A – Crynodeb o'r pryderon a gafodd eu datrys yn ystod yr arolygiad	24
	Atodiad B – Cynllun gwella uniongyrchol.....	25
	Atodiad C – Cynllun gwella.....	28

Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru (AGIC) yw arolygiaeth a rheoleiddiwr annibynnol gofal iechyd yng Nghymru

Ein diben

Gwneud yn siŵr bod pobl yng Nghymru yn derbyn gofal iechyd o ansawdd da

Ein gwerthoedd

Rydym yn rhoi cleifion wrth wraidd yr hyn a wnawn. Rydym yn:

- Annibynnol
- Gwrthrychol
- Gofalgar
- Cydweithredol
- Awdurdodol

Ein blaenoriaethau

Drwy ein gwaith, ein nod yw:

Rhoi sicrwydd:

Cynnig barn annibynnol ar ansawdd y gofal

Hybu gwelliant:

Annog gwelliant drwy lunio adroddiadau a rhannu arfer da

Dylanwadu ar bolisi a safonau:

Defnyddio'r hyn rydym yn ei ganfod i ddylanwadu ar bolisi, safonau ac arfer

1. Yr hyn a wnaethom

Cwblhaodd Arolygiaeth Gofal Iechyd Cymru (AGIC) arolygiad lle rhoddwyd rhybudd o Ganolfan Feddygol Sgiwen, Queen's Road, Castell-nedd, SA10 6UH, sy'n rhan o Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe, ar 18 Tachwedd 2019.

Roedd ein tîm ar gyfer yr arolygiad yn cynnwys un o reolwyr arolygu AGIC (arweinydd yr arolygiad), adolygwyr cymheiriaid meddygon teulu a rheolwyr practis ac adolygwr lleyg.

Ystyriodd AGIC i ba raddau y mae'r gwasanaeth yn cyrraedd y Safonau Iechyd a Gofal (2015).

Ceir rhagor o fanylion am y ffordd rydym yn cynnal arolygiadau o feddygon teulu yn Adran 5 ac ar ein gwefan.

2. Crynodeb o'n harolygiad

Yn gyffredinol, gwelsom dystiolaeth bod y gwasanaeth yn darparu gofal diogel ac effeithiol. Fodd bynnag, gwelsom beth tystiolaeth nad oedd y practis yn cydymffurfio'n llawn â'r holl Safonau Iechyd a Gofal ym mhob maes.

Gwelsom enghreifftiau cadarnhaol a chyfeillgar o ryngweithio rhwng y staff a'r cleifion. Roedd yr amgylchedd yn groesawgar i bawb, ac roedd sylwadau'r cleifion am y practis yn gadarnhaol ar y cyfan.

Nodwyd bod y cyfathrebu rhwng y staff yn y practis yn dda, a dywedodd y staff wrthym eu bod yn teimlo eu bod yn cael eu cefnogi gan y tîm rheoli.

Nodwyd gennym feysydd o bryder a allai beri risg uniongyrchol i ddiogelwch y cleifion, gan gynnwys prosesau ar gyfer sicrhau bod gan y staff yr imiwnedd priodol rhag Hepatitis B, a phrosesau ar gyfer recriwtio staff yn ddiogel.

Nodwyd gennym fod y gwasanaeth yn gwneud y canlynol yn dda:

- Mae trefniadau priodol ar waith ar gyfer rheoli meddyginiaethau
- Mae amrywiaeth o wasanaethau ar gael i'r cleifion, gan gynnwys gwybodaeth am hybu iechyd, yn ogystal â chlinigau rheolaidd ar gyfer cyflyrau parhaus
- Mae cynlluniau parhad busnes a chynlluniau argyfwng cynhwysfawr ar waith.

Argymhellwn y gallai'r gwasanaeth wella'r canlynol:

- Adolygu'r polisïau a'r gweithdrefnau er mwyn sicrhau eu bod oll yn gyfredol
- Dylai'r practis gwblhau asesiad risg amgylcheddol wedi'i ddiweddarau
- Dylai'r practis sicrhau bod tymereddau'r oergell feddyginiaeth yn cael eu cofnodi'n ddigonol

Ymdriniwyd â'n pryderon ynghylch imiwnedd staff rhag Hepatitis B a'r broses recriwtio o dan ein proses sicrwydd uniongyrchol. Roedd hyn yn golygu ein bod wedi ysgrifennu at y practis yn union wedi'r arolygiad gan nodi bod angen cymryd camau unioni ar frys. Mae manylion y gwelliannau uniongyrchol a nodwyd gennym yn Atodiad B.

3. Yr hyn a nodwyd gennym

Cefndir y gwasanaeth

Mae Practis Meddygol Sgiwen yn darparu gwasanaethau i tua 9,000 o gleifion yn ardal Sgiwen yng Nghastell-nedd ar hyn o bryd. Mae'r practis yn rhan o'r gwasanaethau meddygon teulu a ddarperir yn yr ardal a wasanaethir gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe.

Mae'r practis yn cyflogi tîm o staff sy'n cynnwys chwe phartner meddyg teulu, un meddyg teulu cyflogedig, un technegydd meddygol, dwy nyrs, tri chynorthwydd gofal iechyd, saith aelod o staff gweinyddol, naw derbynydd a rheolwr practis.

Mae'r practis yn darparu amrywiaeth o wasanaethau, gan gynnwys:

- Mân lawdriniaethau
- Clinig diabetes
- Clinig anadlu
- Clinig warfarin
- Gosod cyfarpar atal cenhedlu
- Brechiadau.

Ansawdd profiad y claf

Cawsom sgwrs â'r cleifion, eu perthnasau, eu cynrychiolwyr a/neu eu heiriolwyr (lle roedd hynny'n briodol) er mwyn sicrhau bod safbwynt y claf yn ganolog i'n dull o arolygu.

Dywedodd y cleifion wrthym eu bod yn hapus â'u gofal a'u bod yn cael eu trin ag urddas a pharch.

Roedd yn amlwg bod y tîm o staff yn canolbwyntio ar yr angen i greu amgylchedd digynnwrf a dymunol yn y practis. Gwelsom amrywiaeth o wybodaeth hefyd ar hysbysfyrddau er mwyn rhoi cyngor ar iechyd da ac ar grwpiau cymorth megis cymorth i ofalwyr a chymorth iechyd meddwl.

Cyn ein harolygiad, gwahoddwyd y practis i ddosbarthu holiaduron AGIC i'r cleifion er mwyn cael eu barn ar y gwasanaeth a ddarperir yn y practis. Ar ddiwrnod yr arolygiad, siaradodd ein harolygwyr â chleifion hefyd er mwyn cael gwybod am eu profiadau yn y practis.

Cawsom gyfanswm o 47 o holiaduron wedi'u cwblhau. Roedd y rhan fwyaf o'r cleifion a gwblhaodd holiadur yn gleifion hirdymor yn y practis (wedi bod yn glaf ers dros ddwy flynedd).

Yn yr holiadur, gofynnwyd i'r cleifion sgorio'r gwasanaeth a ddarperir gan y practis meddygon teulu hwn. Cafwyd ymatebion cadarnhaol; dywedodd bron pob un o'r cleifion fod y gwasanaeth yn ardderchog neu'n dda iawn. Roedd sylwadau'r cleifion yn cynnwys:

"Mae'r meddyg yn barod iawn ei gymwynas ac mae bob amser yn barod i wrando ar fy mhryderon a helpu gydag unrhyw beth y gall."

"Ni wrthodwyd apwyntiad i fy ngŵr na mi erioed pan oedd ei angen neu mewn argyfwng"

"Mae'r practis yn gweithredu model 'Ffonio'n Gyntaf' ac mae'n well gen i hynny o lawer na systemau apwyntiadau traddodiadol"

Yn yr holiaduron, gofynnwyd i'r cleifion sut y gallai'r practis meddyg teulu wella'r gwasanaeth a ddarperir ganddo. Roedd sylwadau'r cleifion yn cynnwys:

“Ei gwneud hi'n haws trefnu apwyntiadau â'r meddyg teulu. Mae'n anodd gorfod ffonio ac aros am alwad yn ôl pan fydd rhywun yn gweithio'n llawn amser.

"Trefnwch fwy o apwyntiadau yn hytrach na brysbennu dros y ffôn ac ni ddylai derbynnydd ofyn i chi a oes angen i chi weld meddyg"

"Byddai cael clinig ar fore dydd Sadwrn yn ddefnyddiol"

Cadw'n iach

Gwelsom fod amrywiaeth o bosteri wedi'u harddangos yn ardal aros y practis er mwyn i'r cleifion eu darllen wrth iddynt aros am eu hapwyntiad. Gwelsom hefyd fod gan y practis hysbysfwrdd a oedd yn dangos amrywiaeth eang o wybodaeth am iechyd da a chymorth ar gyfer mentrau, megis bwyta'n iach. Dywedwyd wrthym fod thema'r wybodaeth sy'n cael ei harddangos yn newid bob mis.

Gofal ag urddas

Roedd pob un o'r cleifion a gwblhaodd holiadur o'r farn eu bod wedi cael eu trin ag urddas a pharch gan y staff yn y practis.

Gwelsom gleifion yn cael eu cyfarch a'u croesawu gan staff y dderbynfa mewn ffordd broffesiynol a chyfeillgar. Dywedodd staff y dderbynfa wrthym y gellid defnyddio ystafell, yn hytrach na'r dderbynfa, pe bai angen i'r cleifion drafod unrhyw wybodaeth bersonol neu sensitif.

Dywedodd y mwyafrif o'r cleifion a gwblhaodd holiadur wrthym y gallent weld eu dewis feddyg bob amser, ond dywedodd tua thraen o'r cleifion wrthym mai dim ond weithiau y gallent weld eu dewis feddyg.

Gwelsom fod y drysau i'r ystafelloedd ymgynghori yn cael eu cau yn ystod apwyntiadau, er mwyn diogelu preifatrwydd y cleifion. Roedd rhai o'r ystafelloedd ymgynghori wedi'u rhannu'n ddwy ardal, gyda'r gwely triniaeth mewn ardal ar wahân. Roedd hyn yn golygu y gallai'r cleifion ddadwisgo'n breifat, pan oedd angen, cyn unrhyw driniaeth neu archwiliad. Gwelsom y gellid cloi'r drysau er mwyn cynnal preifatrwydd.

Roedd nifer o'r staff wedi'u hyfforddi i ddarparu gwasanaeth hebryngwr priodol i'r cleifion yn ystod archwiliadau personol, ac roedd hyn yn cael ei hysbysebu'n glir i'r cleifion.

Gwybodaeth ar gyfer cleifion

Dywedodd y mwyafrif helaeth o'r cleifion a gwblhaodd holiadur wrthym y byddent yn gwybod sut i gysylltu â'r gwasanaeth meddygon teulu y tu allan i oriau.

Roedd gan y practis daflen a oedd yn cynnwys gwybodaeth ddefnyddiol i gleifion am y practis a'r gwasanaethau yr oedd yn eu cynnig. Roedd taflen ar gael wrth ddesg y dderbynfa.

Cyfathrebu'n effeithiol

Dywedodd pob un o'r cleifion ond un a gwblhaodd holiadur eu bod yn gallu siarad â'r staff yn eu dewis iaith bob amser.

Dywedwyd wrthym fod staff sy'n siarad Cymraeg yn y practis. Yn ogystal, gallai'r bobl gael gwasanaeth yn eu dewis iaith, a gwelsom dystiolaeth bod y llinell iaith yn cael ei chynnig pan nad Cymraeg neu Saesneg oedd iaith gyntaf y claf. Er bod gwybodaeth ysgrifenedig ar gael, yn Saesneg roedd y wybodaeth hon gan amlaf. Dylid gwneud trefniadau i ddarparu gwybodaeth yn Gymraeg a helpu'r staff i ddarparu 'Cynnig Rhagweithiol'¹.

Roedd gan y practis ddolen sain er mwyn helpu cleifion ag anawsterau clywed i gyfathrebu, a gwelsom boster yn hysbysebu hyn yn yr ardal aros.

Roedd pob un o'r cleifion a gwblhaodd holiadur o'r farn bod pethau bob amser yn cael eu hesbonio yn ystod apwyntiadau mewn ffordd y gallant ei deall, a dywedodd pob un ohonynt wrthym eu bod yn cael eu cynnwys, gymaint ag yr oeddent yn ei ddymuno, mewn penderfyniadau am eu gofal.

Gofal amserol

Dywedodd pob un o'r cleifion ond un a gwblhaodd holiadur wrthym eu bod yn fodlon iawn neu'n gymharol fodlon ar oriau agor y practis. Dywedodd y mwyafrif o'r cleifion a gwblhaodd holiadur eu bod yn ei chael hi'n hawdd iawn neu'n gymharol hawdd cael apwyntiad pan oedd ei angen arnynt.

---

¹ Mae 'Cynnig Rhagweithiol' yn golygu darparu gwasanaeth yn Gymraeg heb i neb orfod gofyn amdano. <https://gov.wales/topics/health/publications/health/guidance/words/?skip=1&lang=cy>

Nodwyd gennym fod y practis yn ymdrechu i sicrhau bod y cleifion yn cael eu gweld yn brydlon. Hefyd, disgrifiodd y staff broses ar gyfer hysbysu cleifion am unrhyw oedi mewn perthynas ag amser eu hapwyntiad, gan ddweud wrthym y byddent yn rhoi gwybod i'r cleifion ar lafar.

Dywedwyd wrthym fod apwyntiadau ar yr un diwrnod yn cael eu brysbennu, ac yna byddai cleifion naill ai'n cael cynnig apwyntiad â gweithiwr gofal iechyd proffesiynol perthnasol, neu'n cael eu hatgyfeirio at wasanaeth arall. Roedd y practis hefyd yn hyrwyddo Dewis Fferyllfa² ar gyfer mân anhwylderau.

Pan ofynnwyd iddynt ddisgrifio eu profiad cyffredinol o drefnu apwyntiad, disgrifiodd pob un ond tri o'r cleifion a gwblhaodd holiadur eu profiad fel un da iawn neu dda.

Dywedodd y staff wrthym fod polisi drws agored ar waith ar gyfer y staff, ac y byddent yn hapus ac yn hyderus i siarad â'r meddygon teulu pe bai angen cyngor arnynt mewn perthynas â'r cleifion hynny a oedd yn cael eu brysbennu, gan gynnwys amseroldeb a phriodoldeb apwyntiadau.

Gofal unigol

Cynllunio gofal i hybu annibyniaeth

Roedd y practis yn hygyrch i gleifion a oedd yn defnyddio cadeiriau olwyn, rhai ag anawsterau symudedd, a rhai â chadeiriau gwthio, gan fod holl ardal y cleifion ar y llawr daear.

Roedd y practis yn cynnal clinigau i gleifion ag anghenion gofal iechyd parhaus penodol, fel asthma a diabetes, er mwyn eu helpu i reoli eu cyflyrau.

Hawliau pobl

Mae'r canfyddiadau a ddisgrifir gennym drwy'r adran hon yn nodi bod y practis yn ymwybodol o'i gyfrifoldebau o ran hawliau pobl.

Gwrando ar adborth a dysgu ohono

Roedd gan y practis broses newydd ar waith er mwyn cael adborth gan gleifion. Roedd hon yn cynnwys ffurflen sylwadau y gallai'r cleifion ei chwblhau'n ddienw a'i gosod yn y blwch awgrymiadau. Gwnaethom drafod y trefniadau ar gyfer yr adborth wedi'i gwblhau â rheolwr y practis, a gadarnhaodd mai'r bwriad oedd dadansoddi a thrafod yr adborth â'r staff mewn cyfarfodydd tîm. Yn dilyn hyn, dylid rhannu unrhyw newidiadau i'r practis o ganlyniad i'r adborth hwn â'r cleifion.

Gwelsom fod proses Gweithio i Wella GIG Cymru³ yn cael ei harddangos yn ardal y dderbynfa. Roedd gan y practis bolisi cwynion ac roedd yn cadw ffolder ar gyfer cwynion gan gleifion, gan gadw cofnod a oedd yn dangos y camau a gymerwyd.

---

³ <http://www.wales.nhs.uk/eingwasanaethau/atebolircyhoedd/gweithioiwella>

Darparu gofal diogel ac effeithiol

Ystyriwyd i ba raddau y mae gwasanaethau'n darparu gofal diogel a dibynadwy o ansawdd uchel sy'n canolbwyntio ar gleifion unigol.

Roedd y practis yn cael ei gynnal i safon uchel er mwyn lleihau'r risg i'r staff a'r cleifion.

Roedd cofnodion cleifion yn cael eu cadw i safon uchel.

Nododd y staff clinigol fod cydberthynas waith gadarnhaol, a oedd yn galluogi adolygiadau rheolaidd gan gymheiriaid.

Gwelsom nad oedd yr asesiad risg amgylcheddol diweddaraf yn gyfredol ac nad oedd y camau gweithredu wedi cael eu cwblhau'n llawn.

Roedd angen trefniadau mwy cadarn i sicrhau bod cofnodion statws imiwneiddio hepatitis B y staff yn cael eu dogfennu.

Gofal diogel

Rheoli risg a hybu iechyd a diogelwch

Wrth fynd o amgylch y practis, gwelsom ei fod yn lân ac yn glir rhag rhwystrau, a oedd yn lleihau'r risg y byddai'r cleifion a'r staff yn baglu neu'n cwmpo. Fodd bynnag, nodwyd gennym yn ystod yr arolygiad nad oedd asesiad risg amgylcheddol wedi cael ei gwblhau yn ystod y 12 mis diwethaf. Mae hyn yn bwysig er mwyn sicrhau bod amgylchedd y practis yn parhau i fod yn ddiogel ac yn addas at y diben. Gwelsom hefyd nad oedd pob un o'r camau gweithredu o'r asesiad risg blaenorol wedi cael eu cwblhau o fewn y terfynau amser y cytunwyd arnynt.

Gwelsom fod gwiriadau wedi'u cynnal ar y cyfarpar diogelwch tân. Gwelsom hefyd fod y staff wedi cwblhau hyfforddiant ar ddiogelwch tân.

Yr hyn sydd angen ei wella

Mae'n rhaid i'r practis sicrhau bod asesiad risg amgylcheddol yn cael ei gynnal yn rheolaidd, a bod y camau gweithredu yn cael eu cwblhau o fewn y terfynau amser y cytunwyd arnynt.

Atal a rheoli heintiau

Dyweddodd y staff wrthym fod cyfarpar diogelu personol ar gael iddynt, megis menig a ffedogau plastig untro, er mwyn lleihau'r risg o groes-heintio. Roedd pob un o'r ardaloedd trin clinigol a welsom yn lân ac yn daclus.

Gwelsom fod cyfleusterau golchi a sychu dwylo ar gael yn yr ardaloedd clinigol a'r toiledau. Roedd peiriannau glanweithydd dwylo ar gael yn yr ystafelloedd triniaeth ar gyfer y meddygon teulu a'r nyrsys, ac wrth gyrraedd y practis roedd peiriant glanweithydd dwylo ar gael i bawb.

Roeddem yn fodlon o sampl o gofnodion y staff fod pob aelod priodol o'r staff wedi cwblhau hyfforddiant rheoli heintiau.

Ni leisiwyd unrhyw bryderon gan gleifion ynghylch glendid y practis meddyg teulu; roedd pob un o'r cleifion a gwblhaodd holiadur, heblaw am un, o'r farn bod y practis yn lân iawn.

Nid oedd y practis yn cynnal cofrestr gyffredinol o statws imiwneiddio hepatitis B ar gyfer ei staff clinigol. Mae hyn yn ofynnol er mwyn amddiffyn y staff a'r cleifion. Aethpwyd i'r afael â'n pryderon ynglŷn â'r uchod o dan ein proses sicrwydd uniongyrchol. Roedd hyn yn golygu ein bod wedi ysgrifennu at y practis yn union wedi'r arolygiad gan nodi bod angen cymryd camau unioni brys. Mae manylion y gwelliannau uniongyrchol a nodwyd gennym yn Atodiad B.

Rheoli meddyginiaethau

Gwnaethom adolygu'r trefniadau ar gyfer storio a thrin a thrafod cyffuriau a chyfarpar i'w ddefnyddio mewn argyfwng yn ymwneud â chlaf (megis achos o gwmpo). Mae Safonau Ansawdd Cyngor Dadebru'r DU ar gyfer Dadebru⁴ yn pennu bod rhwymedigaeth ar sefydliadau gofal iechyd i ddarparu gwasanaeth dadebru o ansawdd da. Gwelsom fod y pecyn argyfwng o ansawdd da a'i fod yn cynnwys yr holl gyfarpar sy'n ofynnol gan Gyngor Dadebru'r DU.

---

⁴ [Safonau Ansawdd Cyngor Dadebru'r DU ar gyfer Dadebru](#)

Gwelsom fod gan y practis broses ar waith i archwilio a chofnodi'r cyffuriau a'r cyfarpar brys yn rheolaidd, er mwyn sicrhau bod yr eitemau yn aros yn ddiogel ac yn barod i'w defnyddio ac o fewn eu dyddiadau dod i ben.

Gwelsom fod hyfforddiant dadebru cardio-anadlol (CPR) yn cael ei gynnal bob blwyddyn ar gyfer pob aelod o'r staff.

Roedd meddyginiaeth a brechiadau yn cael eu storio mewn oergell feddyginiaeth dan glo yn yr ystafell driniaeth. Er i ni weld bod gwiriadau wedi'u cynnal o ran tymheredd yr oergell feddyginiaeth, roedd y cofnodion yn dangos bod y gwiriadau wedi cael eu colli ar un achlysur. Mae'n bwysig bod meddyginiaethau a brechiadau yn cael eu storio ar y tymheredd cywir er mwyn sicrhau eu bod yn addas ac yn ddiogel i'w defnyddio, a'u bod yn cael eu gwirio bob dydd.

Yr hyn sydd angen ei wella

Mae'n rhaid i'r practis sicrhau bod tymheredd yr oergell feddyginiaeth yn cael ei wirio bob dydd.

Diogelu plant ac oedolion sy'n wynebu risg

Gwelsom fod gan y practis bolisiau diogelu ar waith i amddiffyn plant ac oedolion sy'n agored i niwed. Roedd arweinydd diogelu y practis wedi'i enwi yn y polisi. Ni welsom gopi o ganllawiau diogelu Cymru Gyfan a oedd ar gael i'r staff yn y swyddfa a gwnaethom argymhell y dylai hyn fod ar gael.

Gwnaethom fwrw golwg dros sampl o gofnodion y staff a gwelsom eu bod wedi cael hyfforddiant priodol ar ddiogelu plant ac oedolion sy'n agored i niwed.

Dyfeisiau meddygol, offer a systemau diagnostig

Gwelsom fod gan y practis broses ar waith i sicrhau bod cyfarpar meddygol yn cael ei wasanaethu a'i galibradu er mwyn sicrhau ei fod yn aros yn ddiogel i'w ddefnyddio.

Gofal effeithiol

Gofal diogel a chlinigol effeithiol

Roedd gan y practis drefniadau ar waith i roi gwybod am ddigwyddiadau sy'n ymwneud â diogelwch cleifion a digwyddiadau arwyddocaol. Roedd y trefniadau ar gyfer rhannu rhybuddion diogelwch a dderbyniwyd gan y practis yn cael eu

rheoli'n briodol gan reolwr y practis a'u rhannu â'r staff perthnasol. Gwelsom fod unrhyw ddigwyddiadau arwyddocaol yn cael eu trafod yn ystod cyfarfodydd tîm.

Gwnaethom siarad ag aelodau o dîm y practis ar ddiwrnod ein harolygiad, a llwyddo i gadarnhau bod y staff yn cael eu hannog a'u grymuso i godi unrhyw bryderon a all fod ganddynt am ddiogelwch cleifion a/neu eu diogelwch eu hunain.

Llywodraethu gwybodaeth a thechnoleg cyfathrebu

Gwelsom fod gwastraff cyfrinachol yn cael ei storio mewn blychau agored ym mhob meddygfa ac y gellid ei weld o seddi'r cleifion. Oherwydd hyn, roedd yn bosibl bod gwybodaeth a allai fod yn gyfrinachol o fewn cyrraedd y cyhoedd.

Roedd systemau gwybodaeth wedi'u diogelu â chyfrinair, ac roedd cofnodion cleifion yn cael eu cadw'n ddiogel mewn swyddfeydd nad oeddent yn hygyrch i'r cyhoedd.

Yr hyn sydd angen ei wella

Mae'n rhaid i'r practis sicrhau y caiff gwastraff cyfrinachol ei storio'n briodol.

Cadw cofnodion

Gwnaethom edrych ar sampl o gofnodion cleifion a gwelsom eu bod o safon uchel ar y cyfan. Gwelsom nad oedd cydsyniad yn cael ei gofnodi'n gyson a gwnaethom argymhell bod yn rhaid i'r practis sicrhau bod hyn yn cael ei unioni er mwyn sicrhau bod safon y cofnodion yn gyson ym mhob rhan o'r practis.

Yr hyn sydd angen ei wella

Mae'n rhaid i'r practis sicrhau bod cydsyniad yn cael ei gofnodi'n briodol yng nghofnodion y cleifion.

Ansawdd rheolaeth ac arweinyddiaeth

Ystyriwyd y ffordd y mae'r gwasanaethau yn cael eu rheoli a'u harwain ac a yw'r gweithle a'r diwylliant sefydliadol yn helpu i ddarparu gofal diogel ac effeithiol. Ystyriwyd hefyd y ffordd y mae'r gwasanaethau'n adolygu ac yn monitro eu perfformiad eu hunain yn erbyn y Safonau Iechyd a Gofal.

Gwelsom fod staff y practis yn cael cymorth da gan dîm rheoli'r practis a'u bod yn gadarnhaol am y cyfleoedd i ymgymryd â hyfforddiant a datblygiad.

Roedd cyfarfodydd ar gyfer y rheolwyr a'r tîm clinigol yn cael eu cynnal ac roedd prosesau i rannu gwybodaeth ar waith, a dywedodd y staff wrthym eu bod yn teimlo eu bod yn cael gwybodaeth dda.

Nodwyd gennym fod angen gwneud gwelliannau i sicrhau bod y wybodaeth am hyfforddiant staff yn gyfredol, bod y staff wedi cael gwiriadau gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd a bod gwiriadau recriwtio perthnasol yn cael eu cynnal.

Llywodraethu, arweinyddiaeth ac atebolrwydd

Gwelsom fod tîm practis cydlynol a oedd yn cydweithio'n dda ac yn cefnogi ei gilydd. Roedd tystiolaeth o gydberthnasau da rhwng aelodau o'r tîm rheoli a staff y practis, a gwelsom fod morâl y staff yn uchel yn ystod yr arolygiad. Dywedodd y staff wrthym fod cyfathrebu'n dda yn y practis, a'u bod yn teimlo eu bod yn cael eu cefnogi gan y tîm rheoli.

Roedd chwe meddyg teulu sy'n bartneriaid yn y practis, ac roedd rheolwr practis yn gyfrifol am y gwaith o redeg y practis o ddydd i ddydd.

Dywedodd y staff nyrsio y gwnaethom siarad â nhw wrthym eu bod yn teimlo eu bod yn cael eu cefnogi gan y meddygon teulu. Gwnaethant ddweud wrthym eu bod yn gallu codi unrhyw bryderon clinigol â nhw ar unrhyw adeg o'r dydd.

Cynhaliwyd nifer o gyfarfodydd yn y practis er mwyn rhannu gwybodaeth rhwng y staff. Roedd y rhain yn cynnwys cyfarfodydd staff clinigol ac anghlinigol. Dywedwyd wrthym y byddent yn gwahodd partïon eraill megis nyrsys ardal a

thimau gofal lliniarol i rai cyfarfodydd clinigol lle y bo'n briodol. Dywedodd y staff wrthym fod cyfathrebu'n dda yn y practis a'u bod yn teimlo eu bod yn gallu trafod unrhyw faterion a oedd yn eu poeni yn agored.

Roedd nifer o bolisiâu a gweithdrefnau ar waith, ac roedd y rhain ar gael ar-lein i'r staff. Roedd angen diweddarau rhai o'r rhain er mwyn sicrhau eu bod yn berthnasol i'r practis, ac yn cynnwys y wybodaeth ddiweddaraf. Atgoffwyd y practis bod angen cyfleu unrhyw newidiadau a wnaed i bolisiâu neu weithdrefnau yn glir i'r staff.

Yr hyn sydd angen ei wella

Mae'n rhaid i'r practis sicrhau bod y polisiâu a'r gweithdrefnau yn cael eu diweddarau a'u hadolygu'n rheolaidd.

Staff ac adnoddau

Y Gweithlu

Roedd tîm o staff sefydledig yn y practis, gyda llawer o aelodau o'r staff yn gweithio yno ers sawl blwyddyn. Roedd rheolwr practis newydd wedi cael ei benodi yn ystod y chwe mis diwethaf, ac o ganlyniad, roedd nifer o weithdrefnau wrthi'n cael eu hadolygu.

Roedd y staff yn gallu disgrifio eu rolau a'u cyfrifoldebau yn fanwl ac yn dangos dealltwriaeth dda o weithdrefnau'r practis.

Gwnaethom edrych ar nifer o ffeiliau hyfforddiant y staff, a gwelsom fod rhai cofnodion hyfforddiant wedi cael eu cadw. Fodd bynnag, nid oedd matrices hyfforddiant y practis, sy'n cofnodi'r hyfforddiant a gwblhawyd gan bob aelod o'r staff, yn gyfredol. Felly, roedd yn anodd dod i gasgliad yn gyflym p'un a oedd pob aelod o'r staff wedi cael yr holl hyfforddiant perthnasol o fewn yr amserleni priodol, er mwyn sicrhau bod eu sgiliau a'u gwybodaeth yn aros yn gyfredol. Dywedodd y staff y gwnaethom siarad â nhw wrthym eu bod yn gallu manteisio ar hyfforddiant mewnol ac ar-lein, a'u bod yn teimlo bod y practis yn eu cefnogi i wneud hyn.

Roeddem yn gallu gweld bod proses o arfarniadau staff wedi dechrau, a'i bod wedi'i threfnu i gael ei chwblhau cyn mis Rhagfyr 2019.

Gwelsom fod prosesau cyfyngedig ar waith i gefnogi'r broses o recriwtio staff yn ddiogel. Ar ôl cael trafodaethau â rheolwr y practis ac adolygu sampl o gofnodion y staff, nid oedd yn glir a oedd staff newydd a staff presennol wedi cael yr holl

wiriadau priodol i gefnogi proses recriwtio ddiogel a chyflogaeth barhaus. Nid oedd unrhyw dystiolaeth bod y gwiriadau perthnasol wedi cael eu cynnal. Roedd hyn yn cynnwys gwiriad gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd (DBS), gwiriad cofrestru proffesiynol, gwiriad hepatitis B, cymwysterau a chofnodion hyfforddiant.

Cadarnhaodd adolygiad o ffeiliau aelodau eraill o'r staff a thrafodaeth â rheolwr y practis nad oedd y staff a oedd wedi'u cyflogi ers amser hir wedi cael gwiriad gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd.

Ymdriniwyd â'n pryderon ynglŷn â'r uchod o dan ein proses sicrwydd uniongyrchol. Rhoddir manylion y gwelliannau uniongyrchol a nodwyd gennym yn Atodiad B.

Yn sgil y materion uchod mewn perthynas â recriwtio, mae'n rhaid i'r practis sicrhau bod ganddo broses gadarn ar waith ar gyfer recriwtio a phenodi unrhyw aelodau o staff yn y dyfodol. Mae'n rhaid i hyn gynnwys cynnal y gwiriadau cyn cyflogi ac ar ôl cyflogi perthnasol.

Mae'n ofynnol i'r staff clinigol gofrestru â'u corff proffesiynol, megis y Cyngor Meddygol Cyffredinol (GMC)⁵ neu'r Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth (NMC)⁶. Mae'n rhaid iddynt hefyd ailddilysu eu cofrestriad gyda thystiolaeth o ymarfer a hyfforddiant ar adegau sydd wedi'u diffinio. Er mai cyfrifoldeb yr unigolyn yw sicrhau y caiff ei gofrestriad ei gynnal, nid oes gan y practis broses glir ar waith i fonitro hyn er mwyn sicrhau bod pob aelod o'r staff yn parhau i fod yn gofrestredig â'i gorff proffesiynol.

Yr hyn sydd angen ei wella

Mae'n rhaid i'r practis wneud y canlynol:

- Cadw cofnod clir o hyfforddiant y staff, a sicrhau bod y staff yn mynychu hyfforddiant o fewn amserlenni priodol.

---

⁵ <https://www.gmc-uk.org/>

⁶ <https://www.nmc.org.uk/>

- Rhoi polisi recriwtio clir a chadarn ar waith i sicrhau bod pob gwiriad cyn ac ar ôl apwyntiad yn cael ei gwblhau, cyn i aelod newydd o'r staff ddechrau gweithio.
- Rhoi proses glir a chadarn ar waith i fonitro a chadarnhau bod y staff yn cynnal eu cofrestriad proffesiynol.

4. Beth nesaf?

Lle rydym wedi nodi gwelliannau a phryderon uniongyrchol yn ystod ein harolygiad y mae gofyn i'r gwasanaeth weithredu yn eu cylch, nodir y rhain yn y ffyrdd canlynol o fewn atodiadau'r adroddiad hwn (lle y bônt yn gymwys):

- Atodiad A: Yn cynnwys crynodeb o unrhyw bryderon am ddiogelwch cleifion a gafodd eu huwchgyfeirio a'u datrys yn ystod yr arolygiad
- Atodiad B: Yn cynnwys unrhyw bryderon uniongyrchol am ddiogelwch cleifion lle rydym yn mynnu bod y gwasanaeth yn cwblhau cynllun gwella uniongyrchol gan ddweud wrthym am y camau brys y mae'n eu cymryd
- Atodiad C: Yn cynnwys unrhyw welliannau eraill a nodwyd yn ystod yr arolygiad lle rydym yn mynnu bod y gwasanaeth yn cwblhau cynllun gwella gan ddweud wrthym am y camau mae'n eu cymryd i fynd i'r afael â'r meysydd hyn

Dylai'r cynlluniau gwella wneud y canlynol:

- Nodi'n glir pryd a sut yr eir i'r afael â'r canfyddiadau a nodwyd, gan gynnwys amserlenni
- Sicrhau bod y camau a gymerir mewn ymateb i'r materion a nodwyd yn benodol, yn fesuradwy, yn gyflawnadwy, yn realistig ac wedi'u hamseru
- Cynnwys digon o fanylion er mwyn rhoi sicrwydd i AGIC a'r cyhoedd yr eir i'r afael â'r canfyddiadau a nodwyd yn ddigonol.

O ganlyniad i ganfyddiadau'r arolygiad hwn, dylai'r gwasanaeth wneud y canlynol:

- Sicrhau nad yw'r canfyddiadau yn systemig ar draws rhannau eraill o'r sefydliad ehangach
- Rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i AGIC pan fydd camau yn dal i fod heb eu cymryd a/neu ar y gweill, er mwyn cadarnhau pan fyddant wedi cael eu cwblhau.

Caiff y cynllun gwella, ar ôl cytuno arno, ei gyhoeddi ar wefan AGIC.

5. Sut rydym yn arolygu practisau meddygon teulu

Fel arfer, rhoddir rhybudd ar gyfer arolygiadau o bractisau meddygon teulu. Bydd practisau meddygon teulu yn cael hyd at 12 wythnos o rybudd am arolygiad. Mae hyn er mwyn iddynt allu gwneud trefniadau i sicrhau bod y practis yn rhedeg fel arfer, a bod yr arolygiad yn tarfu cyn lleied â phosibl ar y cleifion.

Rhoddir adborth i gynrychiolwyr y practis ar ddiwedd yr arolygiad, mewn modd sy'n cefnogi dysgu, datblygiad a gwelliant ar lefel weithredol ac ar lefel strategol.

Rydym yn edrych ar y ffordd y mae practisau meddygon teulu yn cyrraedd [Safonau Iechyd a Gofal 2015](#). Rydym yn ystyried safonau a chanllawiau proffesiynol eraill fel y bo'n gymwys.

Mae'r arolygiadau hyn yn rhoi cipolwg ar y safonau gofal o fewn practisau meddygon teulu.

Ceir manylion pellach am y ffordd y mae AGIC yn arolygu [practisau meddygon teulu](#) a'r [GIG](#) ar ein gwefan.

Atodiad A – Crynodeb o'r pryderon a gafodd eu datrys yn ystod yr arolygiad

Mae'r tabl isod yn crynhoi'r pryderon a nodwyd ac a gafodd eu huwchgyfeirio yn ystod ein harolygiad. Oherwydd yr effaith/effaith bosibl ar ofal a thriniaeth y cleifion, roedd angen rhoi sylw i'r pryderon hyn ar unwaith, yn ystod yr arolygiad.

Pryderon uniongyrchol a nodwyd	Effaith/effaith bosibl ar ofal a thriniaeth y cleifion	Sut y cafodd y pryder ei uwchgyfeirio gan AGIC	Sut y cafodd y pryder ei ddatrys
Ni nodwyd unrhyw bryderon uniongyrchol yn ystod yr arolygiad hwn			

Atodiad B – Cynllun gwella uniongyrchol

Gwasanaeth: Canolfan Feddygol Sgiwen

Dyddiad arolygu: 18 Tachwedd 2019

Mae'r tabl isod yn cynnwys unrhyw bryderon uniongyrchol am ddiogelwch cleifion a nodwyd yn ystod yr arolygiad lle rydym yn mynnu bod y gwasanaeth yn cwblhau cynllun gwella uniongyrchol gan ddweud wrthym am y camau brys y mae'n eu cymryd.

Yr hyn sydd angen ei wella ar unwaith	Safon	Cam gweithredu'r gwasanaeth	Swyddog cyfrifol	Amserlen
<p><u>Canfyddiad</u></p> <p>Ni allai'r practis ddarparu tystiolaeth o imiwnedd rhag Hepatitis B ar gyfer pob aelod o'r staff clinigol.</p> <p><u>Yr hyn sydd angen ei wella</u></p> <p>Mae'n rhaid i'r practis ddarparu tystiolaeth i AGIC o statws imiwnedd Hepatitis B ar gyfer pob aelod o'r staff clinigol. Pan nad oes tystiolaeth ar gael i ddangos imiwnedd, mae'n rhaid i'r practis gymryd camau priodol i ddiogelu'r staff a'r cleifion.</p>	2.4 Atal a Rheoli Heintiau	Cynhaliwyd archwiliad o'r gofrestr Hepatitis B bresennol a ffeiliau personél y staff yn y Practis. Diweddarwyd y gofrestr i adlewyrchu statws Hepatitis B presennol y staff a gofynnwyd am ganlyniadau ar gyfer yr aelodau o'r staff nad oedd eu statws imiwnedd ar ffeil ar y pryd. Bydd asesiad risg yn cael ei gwblhau ar gyfer pob aelod o'r staff bob blwyddyn.	Nyrs y Practis	Wedi'i gwblhau

Yr hyn sydd angen ei wella ar unwaith	Safon	Cam gweithredu'r gwasanaeth	Swyddog cyfrifol	Amserlen
<p><u>Canfyddiad</u></p> <p>Nid oedd gan y staff wiriadau gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd wedi'u cwblhau ar gyfer pob aelod perthnasol o'r staff.</p> <p><u>Yr hyn sydd angen ei wella</u></p> <p>Mae'n rhaid i'r practis sicrhau bod pob aelod o'r staff (lle y bo'n briodol i'w rolau) wedi cael gwiriadau gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd wedi'u cwblhau, gyda chofnod yn cael ei gadw ar ffeil, ar lefel briodol i'w rolau.</p>	<p>7.1 Y Gweithlu</p>	<p>Wrthi'n cael gwiriadau, sylfaenol a manwl, gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd ar gyfer pob aelod o'r staff, lle y bo'n berthnasol. Anfonwyd nifer o ffurflenni eisoes ac rydym yn aros am dystysgrifau gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd. Gweithio'n agos gyda'r Tîm Cydwasanaethau er mwyn cymeradwyo'r dogfennau perthnasol sydd eu hangen. Dylai pob tystysgrif fod wedi cael ei chwblhau ac wedi dod i law ar gyfer ffeiliau'r staff erbyn diwedd mis Rhagfyr. Mae proses ar waith i sicrhau bod pob aelod newydd o'r staff yn cael gwiriad gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd. Bydd archwiliad blynyddol yn cael ei gynnal i'w adolygu.</p>	<p>Faye Killick</p>	<p>Tri mis</p>

Rhaid i'r adran ganlynol gael ei chwblhau gan gynrychiolydd y gwasanaeth sy'n bennaf cyfrifol ac atebol am sicrhau y caiff y cynllun gwella ei roi ar waith.

Cynrychiolydd y gwasanaeth:

Enw (priflythrennau):

Teitl swydd:

Dyddiad:

Atodiad C – Cynllun gwella

Gwasanaeth: Canolfan Feddygol Sgiwen

Dyddiad arolygu: 18 Tachwedd 2019

Mae'r tabl isod yn cynnwys unrhyw welliannau eraill a nodwyd yn ystod yr arolygiad lle rydym yn gofyn i'r gwasanaeth gwblhau cynllun gwella sy'n nodi'r camau gweithredu y mae'n eu cymryd i fynd i'r afael â'r meysydd hyn.

Yr hyn sydd angen ei wella	Safon	Cam gweithredu'r gwasanaeth	Swyddog cyfrifol	Amserlen
Darparu gofal diogel ac effeithiol				
Mae'n rhaid i'r practis sicrhau bod asesiad risg amgylcheddol yn cael ei gynnal yn rheolaidd, a bod y camau gweithredu yn cael eu cwblhau o fewn y terfynau amser y cytunwyd arnynt.	2.1 Rheoli risg a hybu iechyd a diogelwch	Cynhaliwyd adolygiad asesiad risg ar 16 Ionawr gydag MDU, a chaiff ei adolygu'n rheolaidd.	Faye Killick Rheolwr y Practis	Wedi'i gwblhau a chaiff adolygu'n rheolaidd. ei
Mae'n rhaid i'r practis sicrhau bod tymheredd yr oergell feddyginiaeth yn cael ei wirio bob dydd.	2.6 Rheoli Meddyginiaethau	Ymdriniwyd â hyn ac mae system ar waith fel y caiff hwn ei gofnodi gan y Gweithiwr Cymorth Gofal Iechyd pan fydd dwy Nyrs y Practis ar wyliau.	Rebecca Evans Nyrs y Practis	Wedi'i gwblhau

Yr hyn sydd angen ei wella	Safon	Cam gweithredu'r gwasanaeth	Swyddog cyfrifol	Amserlen
Mae'n rhaid i'r practis sicrhau y caiff gwastraff cyfrinachol ei storio'n briodol	3.4 Llywodraethu Gwybodaeth a Thechnoleg Cyfathrebu	Prynwyd biniau gwastraff cyfrinachol newydd.	Faye Killick Rheolwr y Practis	Wedi'i gwblhau
Mae'n rhaid i'r practis sicrhau bod cydsyniad yn cael ei gofnodi'n briodol yng nghofnodion y cleifion.	3.5 Cadw cofnodion	Caiff pob achos o gydsyniad ei ddogfennu – dywedwyd wrth y fîm sganio i beidio ag oedi cyn sganio dogfennau.	Faye Killick Rheolwr y Practis	Wedi'i gwblhau
Ansawdd rheolaeth ac arweinyddiaeth				
Mae'n rhaid i'r practis sicrhau bod y polisïau a'r gweithdrefnau yn cael eu diweddarau a'u hadolygu'n rheolaidd.	Llywodraethu, Arweinyddiaeth ac Atebolrwydd	Mae Rheolwr Practis newydd wedi cael ei benodi ac mae'r holl bolisïau a gweithdrefnau wedi cael eu diweddarau, gyda thaenlen i ddogfennu'r dyddiad adolygu.	Faye Killick Rheolwr y Practis	Wedi'i gwblhau
Mae'n rhaid i'r practis wneud y canlynol: <ul style="list-style-type: none"> Cadw cofnod clir o hyfforddiant y staff, a sicrhau bod y staff yn mynychu hyfforddiant o fewn amserlenni priodol. 	7.1 Y Gweithlu	Mae hyfforddiant gorfodol y staff wedi'i gwblhau erbyn hyn ac mae'r matrices hyfforddiant wedi'i ddiweddarau er mwyn sicrhau bod modd ei adolygu'n rheolaidd.	Faye Killick Rheolwr y Practis	Wedi'i gwblhau

Yr hyn sydd angen ei wella	Safon	Cam gweithredu'r gwasanaeth	Swyddog cyfrifol	Amserlen
<ul style="list-style-type: none"> Rhoi polisi recriwtio clir a chadarn ar waith i sicrhau bod pob gwiriad cyn ac ar ôl apwyntiad yn cael ei gwblhau, cyn i aelod newydd o'r staff ddechrau gweithio. Rhoi proses glir a chadarn ar waith i fonitro a chadarnhau bod y staff yn cynnal eu cofrestriad proffesiynol. 		<p>Mae pob aelod o'r staff wedi cael gwiriadau sylfaenol/manwl diweddar gan y Gwasanaeth Datgelu a Gwahardd. Bydd staff newydd yn cael gwiriadau perthnasol.</p> <p>Rhoddir system ar waith i fonitro cofrestriad proffesiynol y staff.</p>	<p>Faye Killick Rheolwr y Practis</p> <p>Faye Killick Rheolwr y Practis</p>	<p>Ionawr 2020</p>

Rhaid i'r adran ganlynol gael ei chwblhau gan gynrychiolydd y gwasanaeth sy'n bennaf cyfrifol ac atebol am sicrhau y caiff y cynllun gwella ei roi ar waith.

Cynrychiolydd y gwasanaeth

Enw (priflythrennau): FAYE KILLICK

Teitl swydd: RHEOLWR Y PRACTIS

Dyddiad: 16.01.2020